

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **136566** (13) **U**
(51) МПК (2019.01)
H03K 3/00
G05B 1/01 (2006.01)

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

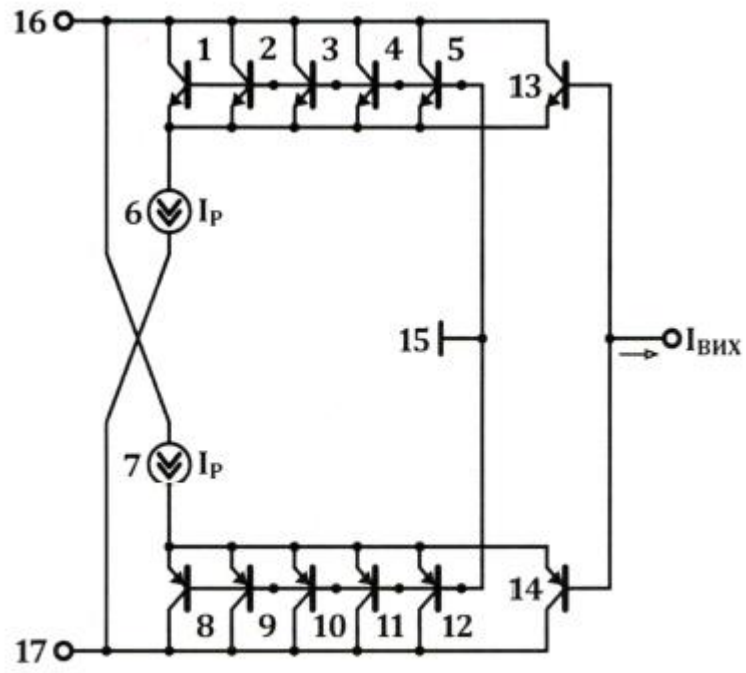
<p>(21) Номер заявки: u 2019 02159</p> <p>(22) Дата подання заявки: 04.03.2019</p> <p>(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 27.08.2019</p> <p>(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 27.08.2019, Бюл.№ 16</p>	<p>(72) Винахідник(и): Азаров Олексій Дмитрович (UA), Обертюх Максим Романович (UA), Стахов Олексій Ярославович (UA)</p> <p>(73) Власник(и): ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, Хмельницьке шосе, 95, м. Вінниця, 21021 (UA)</p>
--	--

(54) ГЕНЕРАТОР СТРУМУ ЗСУВУ НУЛЯ

(57) Реферат:

Генератор струму зсуву нуля містить вихід пристрою, шини додатного і від'ємного живлення, вісім транзисторів і джерело струму, причому шину додатного живлення з'єднано з колектором першого та колектором восьмого транзистора, емітер першого транзистора з'єднано з першим виходом першого джерела струму, бази сьомого та восьмого транзисторів з'єднано з виходом пристрою, колектор другого та колектор сьомого транзисторів з'єднано з шиною від'ємного живлення. Введено шину землі, чотири транзистори і джерело струму, причому колектори четвертого, шостого, дев'ятого і одинадцятого транзисторів підключені до шини додатного живлення, бази першого, четвертого, шостого, дев'ятого і одинадцятого транзисторів підключені до шини землі, емітери четвертого, шостого, восьмого, дев'ятого і одинадцятого транзисторів підключені до першого виходу першого джерела струму, другий вихід першого джерела струму підключений до шини від'ємного живлення, колектори третього, п'ятого, десятого і дванадцятого транзисторів підключені до шини від'ємного живлення, бази другого, третього, п'ятого, десятого і дванадцятого транзисторів підключені до шини землі, емітери другого, третього, п'ятого, сьомого, десятого і дванадцятого транзисторів підключені до другого виходу другого джерела струму, перший вихід другого джерела струму підключений до шини додатного живлення.

UA 136566 U

Корисна модель належить до області аналогової техніки і може бути використана в схемах підсилювачів струму.

Відомий генератор струму зсуву нуля [патент України № 126666, МПК Н03К 3/00, G05B 1/01, 25.06.2018], який містить вихід пристрою, шини від'ємного і додатного живлення, шину землі, два джерела струму і шістьнадцять транзисторів, причому шину додатного живлення з'єднано з колектором третього транзистора, з першим входом джерела струму, база третього транзистора з'єднана з колектором першого транзистора, з другим входом першого джерела струму, емітер третього транзистора з'єднано з емітерами п'ятнадцятого і п'ятого транзисторів, з колектором дев'ятого транзистора. База дев'ятого транзистора з'єднана з колектором п'ятнадцятого транзистора, з базами п'ятнадцятого і п'ятого транзисторів. Колектор п'ятнадцятого транзистора з'єднано з базами дев'ятого, п'ятнадцятого і п'ятого транзисторів. Колектор п'ятого транзистора з'єднано з базою десятого транзистора, з емітером сьомого транзистора. Емітер дев'ятого транзистора з'єднано з емітером десятого транзистора. База десятого транзистора з'єднана з колектором п'ятого транзистора, з емітером сьомого транзистора. Колектор десятого транзистора з'єднаний з базами першого і сьомого транзисторів, з емітером тринадцятого транзистора. Емітер першого транзистора з'єднано з емітером другого транзистора. База тринадцятого транзистора з'єднана з шиною нульового потенціалу, з базою чотирнадцятого транзистора. Колектор тринадцятого транзистора з'єднано з шиною нульового потенціалу, з колектором чотирнадцятого транзистора. Емітер чотирнадцятого транзистора з'єднано з базами другого і восьмого транзисторів, з колектором одинадцятого транзистора. Колектор сьомого транзистора об'єднано з колектором восьмого транзистора та з'єднано з виходом пристрою. Емітер восьмого транзистора з'єднано з базою одинадцятого транзистора, з колектором шостого транзистора. Емітер одинадцятого транзистора з'єднано з емітером дванадцятого транзистора. База дванадцятого транзистора з'єднана з колектором шістьнадцятого транзистора, з базами шістьнадцятого і шостого транзисторів, колектор дванадцятого транзистора об'єднано з емітерами шістьнадцятого і шостого транзисторів, і з'єднано з емітером четвертого транзистора. Колектор другого транзистора з'єднано з першим входом другого джерела струму, з базою четвертого транзистора. Другий вхід джерела струму з'єднано з колектором четвертого транзистора, з від'ємною шиною джерела живлення.

Недоліком даного пристрою є складність схеми та висока споживана потужність.

Найближчим аналогом є генератор струму зсуву нуля [патент України № 128147, МПК Н03К 5/22, G05B 1/08, 10.09.2018], який містить вихід пристрою, шини від'ємного і додатного живлення, джерело струму і вісім транзисторів, причому шину додатного живлення з'єднано з колектором першого, емітером третього та колектором восьмого транзисторів, база третього транзистора з'єднана з базою першого транзистора, колектор третього транзистора з'єднано з емітером п'ятого транзистора, база п'ятого транзистора з'єднана з першим входом джерела струму та з емітером першого транзистора, колектор п'ятого транзистора з'єднано з емітером сьомого транзистора, бази сьомого та восьмого транзисторів з'єднано з виходом пристрою, емітер восьмого транзистора з'єднано з колектором шостого транзистора, база шостого транзистора з'єднана з другим входом джерела струму та з емітером другого транзистора, емітер шостого транзистора з'єднано з колектором четвертого транзистора, база четвертого транзистора з'єднана з базою другого транзистора, емітер четвертого, колектор другого та колектор сьомого транзистора з'єднано з шиною від'ємного живлення.

Недоліком є низька точність, що звужує галузь застосування пристрою.

В основу корисної моделі поставлено задачу створення генератора струму зсуву нуля, в якому за рахунок введення нових елементів і зв'язків між ними підвищується точність, що сприяє розширенню функціональних можливостей та галузі використання вузла.

Поставлена задача вирішується тим, що в генератор струму зсуву нуля, який містить вихід пристрою, шини додатного і від'ємного живлення, вісім транзисторів і джерело струму, причому шину додатного живлення з'єднано з колектором першого та колектором восьмого транзисторів, емітер першого транзистора з'єднано з першим виходом першого джерела струму, бази сьомого та восьмого транзисторів з'єднано з виходом пристрою, колектор другого та колектор сьомого транзисторів з'єднано з шиною від'ємного живлення, введено шину землі, чотири транзистора і джерело струму, причому колектори четвертого, шостого, дев'ятого і одинадцятого транзисторів підключені до шини додатного живлення, бази першого, четвертого, шостого, дев'ятого і одинадцятого транзисторів підключені до шини землі, емітери четвертого, шостого, восьмого, дев'ятого і одинадцятого транзисторів підключені до першого виходу першого джерела струму, другий вихід першого джерела струму підключений до шини від'ємного живлення, колектори третього, п'ятого, десятого і дванадцятого транзисторів

підключені до шини від'ємного живлення, бази другого, третього, п'ятого, десятого і дванадцятого транзисторів підключені до шини землі, емітери другого, третього, п'ятого, сьомого, десятого і дванадцятого транзисторів підключені до другого виходу другого джерела струму, перший вихід другого джерела струму підключений до шини додатного живлення.

5 Суть корисної моделі пояснюється креслення, на якому зображена схема генератора струму зсуву нуля.

Генератор струму зсуву нуля, містить вихід пристрою, шини додатного 16 і від'ємного 17 живлення, шину землі 15 причому колектори першого 1, четвертого 2, шостого 3, восьмого 13, дев'ятого 4 і одинадцятого 5 транзисторів підключені до шини додатного живлення 16, бази першого 1, четвертого 2, шостого 3, дев'ятого 4 і одинадцятого 5 транзисторів підключені до шини землі 15, емітери першого 1, четвертого 2, шостого 3, восьмого 13, дев'ятого 4 і одинадцятого 5 транзисторів підключені до першого виходу першого джерела струму 6, другий вихід першого джерела струму 6 підключений до шини від'ємного живлення 17, бази сьомого 9, п'ятого 10, сьомого 14, десятого 11 і дванадцятого 12 транзисторів підключені до шини від'ємного живлення 17, бази другого 8, третього 9, п'ятого 10, десятого 11 і дванадцятого 12 транзисторів підключені до шини землі 15, емітери другого 8, третього 9, п'ятого 10, сьомого 14, десятого 11 і дванадцятого 12 транзисторів підключені до другого виходу другого джерела струму 7, перший вихід другого джерела струму 7 підключений до шини додатного живлення 16.

20 Працює пристрій таким чином: перший 1, четвертий 2, шостий 3, восьмий 13, дев'ятий 4 і одинадцятий 5 транзистори підключені паралельно, а їх емітери підключені до першого джерела струму 6, і через їх емітери протікає однаковий струм, рівний $I_p/6$, і струм бази восьмого транзистора 13 $I_{Б8}$ становитиме $I_p/6 \cdot (\beta_{npn} + 1)$, де β_{npn} - коефіцієнт передачі струму бази транзистора NPN типу. Даний струм буде втікати в базу восьмого транзистора 13. Аналогічно, другий 8, третій 9, п'ятий 10, сьомий 14, десятий 11 і дванадцятий 12 транзистори також підключені паралельно, а їх емітери підключені до другого джерела струму 7, і через їх емітери протікає однаковий струм, рівний $I_p/6$, і струм бази сьомого транзистора 14 $I_{Б7}$ становитиме $I_p/6 \cdot (\beta_{pnp} + 1)$, де β_{pnp} - коефіцієнт передачі струму бази транзистора PNP типу. Цей струм буде витікати з бази сьомого транзистора 14. Звідки, вихідний струм буде складати:

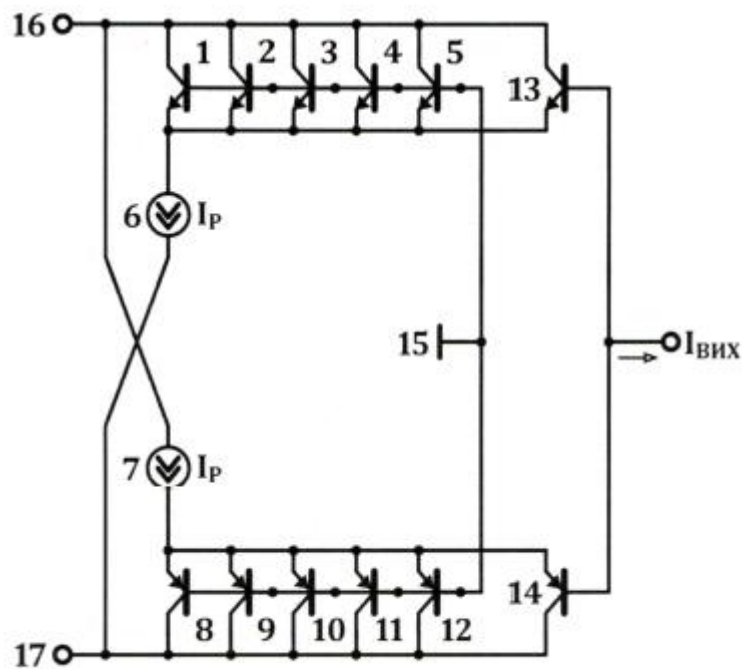
30
$$I_{\text{вих}} = I_{Б7} - I_{Б8} = I_p/6 \cdot \left[\frac{1}{\beta_{pnp} + 1} - \frac{1}{\beta_{npn} + 1} \right] \approx I_p/6 \cdot \left[\frac{\beta_{npn} - \beta_{pnp}}{\beta_{pnp} \cdot \beta_{npn}} \right].$$

Оскільки $\beta_{npn} > \beta_{pnp}$ вихідний струм буде витікаючим. Змінюючи I_p і кількість транзисторів можна задавати значення $I_{\text{вих}}$ - Таким чином, даний пристрій дозволяє домогтися компенсації струму зміщення нуля підсилювальної схеми, за умови, що для підсилювальної схеми даний струм є втікаючим. За результатами моделювання вихідний опір пристрою становитиме близько 35 12 кОм. Шини додатного 16 і від'ємного 17 живлення забезпечують підключення пристрою до джерел додатної і від'ємної напруги.

Шина землі 15 забезпечує підключення пристрою до нульового потенціалу.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

40 Генератор струму зсуву нуля, який містить вихід пристрою, шини додатного і від'ємного живлення, вісім транзисторів і джерело струму, причому шину додатного живлення з'єднано з колектором першого та колектором восьмого транзистора, емітер першого транзистора з'єднано з першим виходом першого джерела струму, бази сьомого та восьмого транзисторів 45 з'єднано з виходом пристрою, колектор другого та колектор сьомого транзисторів з'єднано з шиною від'ємного живлення, який **відрізняється** тим, що введено шину землі, чотири транзистори і джерело струму, причому колектори четвертого, шостого, дев'ятого і одинадцятого транзисторів підключені до шини додатного живлення, бази першого, четвертого, шостого, дев'ятого і одинадцятого транзисторів підключені до шини землі, емітери четвертого, шостого, восьмого, дев'ятого і одинадцятого транзисторів підключені до першого виходу першого джерела струму, другий вихід першого джерела струму підключений до шини від'ємного живлення, колектори третього, п'ятого, десятого і дванадцятого транзисторів підключені до шини від'ємного живлення, бази другого, третього, п'ятого, десятого і 50 дванадцятого транзисторів підключені до шини землі, емітери другого, третього, п'ятого, сьомого, десятого і дванадцятого транзисторів підключені до другого виходу другого джерела струму, перший вихід другого джерела струму підключений до шини додатного живлення.

Комп'ютерна верстка Г. Паяльніков

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601